

Володимир Пилипенко

аспірант,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
кафедра державного управління
Україна, Київ
pylypenko.vol.2019@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-6423-0265

**ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ
ТРАНСФОРМАЦІЙНОГО ПЕРІОДУ: СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ВИМІР**

Анотація. В даній роботі окреслено основні підходи до розуміння поняття «інновація» та «інноваційна політика», визначено, що сьогодні в науковій практиці визначають дві основні моделі впровадження інновацій: «інноваційну» та «наздоганяльну». Ми визначили, що для України сьогодні важливо якомога швидше перейти до «інноваційної» моделі і самостійно розвивати власні потужності, а для цього необхідно вийти на один рівень з технічно більш розвиненими західними сусідами, щоб ефективно функціонувати в нових європейських політичних реаліях. Це надзвичайно важливо для подальшого ефективного розвитку економіки держави від стану якої залежить стан її соціальної сфери. Саме тому, вивчення і вдосконалення інноваційної політики держави сьогодні виходить на перший план та актуалізується.

Для кращого розуміння можливостей власного розвитку пропонується вивчити досвід інших країн, які вже проходили схожі етапи становлення. Зокрема, акцент робиться на економіко-технологічному розвитку, який є основою для впровадження інновацій в усіх інших сферах. В роботі наведено класифікацію основних типів державної інноваційної політики країн світу за Ю. Харченко, визначено основні особливості сучасного стану інноваційної політики в Україні та окреслено основні орієнтири її подальшого розвитку.

В результаті аналізу наукової літератури, з'ясовано, що сьогодні для становлення ефективного інноваційного розвитку в Україні уже зроблено чимало, але робота в цьому напрямку має продовжуватись, включаючи вивчення досвіду інших країн, вдосконалення нормативної бази, активізацію науково-технічного прогресу, розвитку економіки та перегляд основних стратегічних цілей інноваційної політики держави. Інституційно-правове забезпечення інноваційної діяльності в Україні перебуває на етапі формування, у даний момент створені основні його елементи. Однак законодавчо-правова база регулювання інноваційних процесів в Україні вимагає розширення й удосконалювання.

Головним дієвим механізмом реалізації інноваційної моделі розвитку економіки України залишається система технологічних парків. Практика їхньої роботи підтвердила високий внесок технопарків у справу активізації інноваційної діяльності регіонального рівня.

Все вищезгадане говорить про стрімкий розвиток державної інноваційної політики України, що зумовлено актуальністю цієї сфери державного управління для країн, що все ще переживають трансформаційний період.

Ключові слова: інноваційний розвиток, інноваційна політика, інновація, традиція, економіка, економіко-технологічний розвиток, трансформаційний період, держава

Формул: 0, рис.: 0, табл.: 1, бібл.: 39

JEL Classification: E60, E65, O10, O38

Volodymyr Pylypenko

PhD student,

Taras Shevchenko National University of Kiev,

Public administration department

Ukraine, Kiev

pylypenko.vol.2019@gmail.com

ORCID ID: 0000-0002-6423-0265

STATE POLICY FOR INNOVATIVE DEVELOPMENT OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF THE TRANSFORMATION PERIOD: A SOCIO-ECONOMIC DIMENSION

Abstract. This paper outlines the main approaches to understanding the concept of "innovation" and "innovation policy", and defines that today in scientific practice, two main models of innovation are identified: "innovative" and "catching up". We have determined that nowadays, it is important for Ukraine to move to an "innovative" model as soon as possible and to develop its own capacities. In order to achieve this, it is necessary to be on the same level with technically more developed western neighbours to function effectively in the new European political realities. This is extremely important for the further effective economic development of the state, on which its social sphere depends. That is why, the study and improvement of the state's innovation policy is being highlighted and updated today.

For a better understanding of their own development opportunities, it is suggested to study the experiences of other countries that have already undergone similar stages of formation. In particular, the focus is on economic and technological development, which is the basis for innovation in all other areas. The paper presents a classification for the main types of state innovation policy of various countries according to Y. Kharchenko; defines the main features of the innovation policy in Ukraine and outlines the main guidelines for its further development.

As a result of scientific literature analysis, it has been found that much has already been done for effective innovation development in Ukraine. Nevertheless, it is necessary to continue the work in this direction, including studying the experience of other countries, improving the regulatory framework, stepping up scientific and technological progress, economic development and reviewing the main strategic goals of the state's innovation policy. Institutional and legal support of innovative activity in Ukraine is at the stage of formation, at the moment its main elements are created. However, the legal framework for regulating innovation processes in Ukraine requires expansion and improvement.

The need to adopt a legislation on state regulation of technology transfer activities can be emphasized.

The main effective mechanism for implementing the innovative model of economic development in Ukraine is the system of technological parks. The practice confirmed the high contribution of technological parks to the promotion of innovation activity at the regional level.

All the above facts point to the rapid development of the state innovation policy in Ukraine, which is due to the relevance of this sphere of public administration for the countries that are still undergoing a transformational period.

Keywords: innovative development, innovation policy, innovation, tradition, economy, economic and technological development, transformation period, state

Formulas: tabl.: 1, fig.: 0, bibl.: 39

JEL Classification: E60, E65, O10, O38

Вступ. Інновація, на думку більшості дослідників, припускає цільову зміну в структурі або функціонуванні системи. Особливістю сучасної інноваційної діяльності є те, що вона базується на фундаментальних знаннях і прикладних дослідженнях, тобто включена в складну, спеціалізовану систему духовно-практичного освоєння дійсності. В рамках цієї системи сформовані і розвиваються технології масового виробництва знання і нових проблем і завдань, вирішення яких призводить і до оновлення уявлень про реальність, і оновлення системи соціально-політичного та економічного буття людини. Більш того, трансформаційні процеси, які сьогодні переживає Україна, вимагають постійного розвитку цієї сфери для розвитку самої держави. В цьому зв'язку назріла необхідність розробки державної політики інноваційного розвитку з позицій державного управління.

Аналіз досліджень та постановка завдання. Тема інновацій та інноваційної політики держави була досліджена в працях цілого ряду зарубіжних та вітчизняних вчених. Серед них варто виділити: Й. Шумпетера, С. Ілляшенко, З. Адаманову, Л. Безчасного, А. Гідденса та Д. Диденка.

Так, першу появу проблеми інновацій в науковому дискурсі пов'язують з діяльністю Й. Шумпетера, який в науковій праці «Теорія економічного розвитку» (1911 р.) писав про «здійснення нових комбінацій», маючи на увазі, що цим здійсненням задаються форма і зміст розвитку. До інноваційного ж відноситься те, що суперечить традиції, руйнує традицію, але так само має залишатись традиційно прийнятний алгоритм та механізм. Використаний Й. Шумпетером статико-динамічний підхід до розкриття сутності інновації як соціально-економічного явища часто використовується сучасними вченими у різноманітній науковій літературі [Шумпетер 2007].

Так, на думку В. Кінгстона, інновація являє собою процес щодо перетворення винаходу або нової ідеї в соціально значущу продукцію, яка втілює в собі принципово нові техніко-економічні якості [Kingston 1987].

У філософському словнику Г.Шмідта інновація тотожна нововведенню. Вона виступає здатністю орієнтуватися в нових ситуаціях і ставиться на протигагу до традиційного навчання та використання традиційних побутових предметів. Таке розуміння постає через усвідомлення нових проблем, поширення та оновлення мислення, завдяки чому з'являються новітні знання, структури мислення та специфічні здібності [Шмідт 2003].

Пол Трейсі визначає в своїх роботах термін «соціальна інновація», який використовується для опису широкого кола організаційної та міжорганізаційної діяльності. Він розроблений для вирішення найбільш глибоко вкорінених проблем суспільства, таких як бідність, нерівність та деградація соціального середовища. Однак теоретичне визначення саме цього терміну передбачає певні виклики, оскільки багато ідей та практик, згрупованих під знаком соціальних інновацій, можуть мати порівняно мало спільного та бути згрупованими лише умовно [Tracey 2016].

Ілляшенко С. вважає, що державна політика інноваційного розвитку – це вид державної діяльності в сфері відновлення й розвитку суспільства і його соціально-економічних структур (галузей, підприємств, виробництв, організацій і ін.), що полягає у визначенні, відбитті в нормах права, пропаганді й виконанні базисних владних установок держави за статусом, цілями, принципами, пріоритетами, ресурсами, механізмами і результатами інноваційної діяльності [Ілляшенко 2005].

Адаманова З. визначає державну політику інноваційного розвитку як систему поглядів, вимог, принципів, що визначають основні напрями, форми заходів у області регулювання інноваційного процесу і управління науково-технологічним розвитком, а також сукупність методів і інструментів дії держави на інноваційний процес на всіх рівнях національної економічної системи і суспільства [Адаманова 2005]. Такий підхід є «управлінським», що встановлює принципи і методи регулювання.

Безчасний Л. вважає, що державна політика інноваційного розвитку – це комплекс заходів, засобів, форм діяльності держави стосовно сфери науки й технологій. Коли ми говоримо про впровадження інноваційної політики в контексті трансформаційного періоду в державі, слід наголосити, що трансформація системи державного управління в умовах глобальної інтеграції зумовлюється внутрішніми і зовнішніми факторами, відповідно до чого вона може мати як прогресивний (створювати належні умови для розвитку окремої держави), так і регресивний (протистояти розвитку держави) характер.

Так, А. Гідденс, вважає трансформацію своєрідною лінією реакції на глобалізацію, оскільки вона є новим типом соціальної трансформації, відповідно до чого вона змінює свій характер під впливом об'єктивних обставин, нелінійності сучасних соціальних процесів, а також у результаті політики, спрямованої на усунення її недоліків [Гідденс 1994].

Диденко Д. ж в своєму доробку визначає дві можливі моделі розвитку держав в трансформаційний період «наздоганяльну» і, власне, «інноваційну».

Слід також згадати роботу Ю. Харченко, в якій визначено чотири основні типи державної інноваційної політики, які притаманні сьгоднішнім країнам. Для аналізу ж української ситуації в цій сфері основою стала існуюча в нашій країні нормативно-правова база та дані світових рейтингів.

Аналіз літератури свідчить про існуючий інтерес дослідників до теми інновацій [Dźwigoł 2013; Dźwigoł 2014; Dźwigoł 2015; Dźwigoł 2016; Dźwigoł 2018; Dźwigoł 2019; Marszałek-Kawa, Chudziński, Miśkiewicz 2018], що особливо актуалізується в умовах політичних, економічних та науково-технічних змін, що відбуваються сьогодні в Україні та світі. Саме тому, існує необхідність більш детального вивчення сучасної інноваційної політики України, яка відбувається в контексті трансформаційного періоду в державі. Однак, більшість авторів концентрується

на вивченні сутності поняття «інновація», а також вивченні нормативно-правових актів, які регулюють інноваційну політику держави. Ми ж ставимо за мету визначити особливості впровадження інноваційної політики, в контексті трансформаційного періоду, в сучасній Україні.

Результати дослідження. Державна політика інноваційного розвитку – це вид державної діяльності в сфері відновлення й розвитку суспільства і його соціально-економічних структур (галузей, підприємств, виробництв, організацій і ін.), що полягає у визначенні, відбитті в нормах права, пропаганді й виконанні базисних владних установок держави за статусом, цілями, принципами, пріоритетами, ресурсами, механізмами і результатами інноваційної діяльності [Ілляшенко 2005]. За самою своєю природою державна політика інноваційного розвитку виражається не стільки у функціонуванні відповідного державного апарату при рішенні конкретних питань інновації, скільки в активному процесі нормотворчості, у діяльності за цілепокладанням, зміцненням й змінами базисних відносин в інноваційній сфері, досягненню домовленостей за ключовими питаннями між державою й інноваційним співтовариством.

В процесі модернізації та трансформації держав, ми можемо говорити про наявність двох основних моделей подібного розвитку. Перша модель - «інноваційна». В її основі лежить революційність і цілеспрямованість вироблених змін, оснований на впливі «внутрішньо системних чинників». При цьому нововведення обмежені рамками однієї системи. Друга модель - «наздоганяльна». Вона виходить не із внутрішнього прагнення системи до розвитку, а формується під дією зовнішніх імпульсів. Ці імпульси інтерпретуються в негативному контексті (переважно), являючись тиском зростаючих загроз, що виникають внаслідок відставання від навколишнього світу. Інноваційний розвиток передбачає більш високу мінливість показників у порівнянні з наздоганяючим. [Диденко 2011].

Якщо інноваційна модель функціонує завдяки внутрішньому прагненню до розвитку, то при наздоганяльній моделі ми говоримо про необхідність для держави досягнути загальносвітового рівня розвитку, зокрема в політичній, соціальній та економічній сферах, щоб не опинитись в залежності від більш розвинених країн чи уникнути загрози перетворення з суб'єкта світової політики на її об'єкт. В такому разі, інновації в державі проходять через запозичення чужого досвіду та орієнтацію на країни, які цей шлях вже пройшли. Процес запозичення і сприйняття в цьому випадку описується в аналогіях «імплантації» і «адаптації». Розмежування джерел і стимулів, з одного боку, і рушійних сил, з іншого, залишається при цьому нечітким і розмитим.

Разом з тим з введенням «інноваційної» і «наздоганяльної» моделей ми можемо говорити про віділення і чітке розмежування «центру» і «периферії», особливо в політичному та економічному вимірі, в загальносвітовому розвитку. Спосіб розвитку по «інноваційному» чи по «наздоганяльному» шляху детерміновано ступенем «віддаленості» від «світової технологічної межі» [Диденко 2011]. Питання про ефективність стратегій модернізації та впровадження інновацій на державному рівні стає, таким чином, питанням лідерства - технологічного, економічного та геополітичного.

Враховуючи те, що трансформація політичної системи України після розвалу Радянського Союзу, перехід від планової до ринкової економіки та отримання

незалежності відбувалась одночасно зі світовими процесами глобалізації та активізацією зовнішньої політики, державна інноваційна політика стала ключовим моментом в розвитку нашої держави. Адже зараз ми ще використовуємо «наздоганяльну» модель розвитку, орієнтуючись на більш сильних західних партнерів. Особливо відчутним наше від них відставання в деяких сферах стало після ратифікації «Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом».

Зараз нашим першочерговим завданням стає впровадження ефективної державної політики в сфері інновацій, щоб якомога швидше досягти рівня розвитку більш сильних гравців на геополітичному полі і перейти на «інноваційну» модель розвитку, не перетворившись в «сировинний придаток» для більш економічно розвинених країн [Гурба 2008].

Необхідність цього процесу обумовлена ризиком перетворення з суб'єкта на об'єкт європейського політичного процесу, що призведе до необхідності приймати умови більш сильних суб'єктів. Особливо загрозливо це в умовах існуючого на Сході України військового конфлікту.

Особливо актуальним це питання постає в умовах розподілу світу на країни-лідери і країни-аутсайтери за рівнем інноваційного розвитку. Саме тому, просто необхідним є включення держави в формування світової інноваційної стратегії та політики держав, що спрямована на дотримання вимог інноваційного сталого розвитку на засадах соціальної відповідальності на всіх рівнях глобальної економічної та політичної системи. [Тараненко 2013].

Питання впровадження ефективної інноваційної політики стає особливо актуальним для сучасної України. Наукова розробка цього питання та вивчення досвіду інших країн є необхідністю для нашої держави.

Так, в світовій управлінській практиці Ю. Харченко виділяє чотири основні типи державного управління інноваційними процесами [Харченко 2017]:

1. Політика технологічного поштовху – розроблення різних державних програм, підтримка державою лише довгострокових та фінансово затратних інноваційних проектів, що реалізуються потужними підприємствами. Головні цілі та пріоритетні напрями науково-технологічного та інноваційного розвитку задаються державою та здійснюються через вдосконалення управління в науково-технологічній та інноваційній сферах.
2. Політика ринкової орієнтації – стимулювання інновацій вільним ринком через створення сприятливого економічного клімату та обмеження втручання держави. Зазвичай мова йде про короткострокові і недорогі інноваційні проекти, що реалізуються окремими фірмами.
3. Політика соціальної орієнтації – провідна роль громадянського суспільства в стимулюванні інновацій, що досягається через соціально-політичний консенсус. Не може функціонувати без поєднання з іншими типами, щоб не загрожувати економічному розвитку держави.
4. Політика, спрямована на реформування економічної структури господарського механізму – провідна роль передових технологій в активізації інновацій та вирішенні соціально-економічних питань.

Слід зазначити, що четвертий тип управління неможливий без високого рівня розвитку управлінських механізмів, науки і техніки. На сучасному етапі таку політику, разом з ринковою, використовує Японія.

Що стосується досвіду країни, то ми можемо говорити про переважання у нас першого та другого типів державної інноваційної політики з частковими проявами третього. Проте, спроби нашого уряду модернізувати цю сферу показують намір України поступово намагатись перейти до четвертого, задіявши науковий сектор і активізувавши науково-технічний розвиток держави для покращення економічного клімату в країні. Сьогодні ж державна політика інноваційного розвитку України є технократично орієнтованою, що видно з встановленої на законодавчому рівні системи управління інноваційним розвитком що включає:

Верховну Раду України, яка визначає єдину державну політику у сфері інноваційної діяльності, а саме:

- створює законодавчу базу для сфери інноваційної діяльності;
- затверджує пріоритетні напрями інноваційної діяльності;
- в межах Державного бюджету України визначає обсяг асигнувань для фінансової підтримки інноваційної діяльності.

Регіональні органи влади відповідно до їх компетенції:

- затверджують регіональні інноваційні програми; визначають кошти бюджету для фінансової підтримки регіональних інноваційних програм;
- доручають регіональним державним адміністраціям фінансування регіональних інноваційних програм через державні інноваційні фінансово-кредитні установи (їх регіональні відділення) у межах виділених у цих бюджетах коштів;
- контролюють фінансування регіональних інноваційних програм за кошти бюджету. [Катерняк, Ліпенцев & Мазій 2012].

Представницькі органи місцевого самоврядування – сільські, селищні, міські ради відповідно до їх компетенції:

- затверджують місцеві інноваційні програми;
- у межах коштів бюджету розвитку визначають кошти місцевих бюджетів для фінансової підтримки місцевих інноваційних програм;
- створюють комунальні інноваційні фінансово-кредитні установи для фінансової підтримки місцевих інноваційних програм за кошти місцевих бюджетів, затверджують їх статuti чи положення про них, підпорядковують їх своїм виконавчим органам;
- доручають своїм виконавчим органам фінансування місцевих інноваційних програм за рахунок коштів місцевого бюджету через державні інноваційні фінансово-кредитні установи (їх регіональні відділення) або через комунальні інноваційні фінансово-кредитні установи; затверджують порядок формування і використання коштів комунальних інноваційних фінансово-кредитних установ;
- контролюють фінансування місцевих інноваційних програм за кошти місцевого бюджету через державні інноваційні фінансово-кредитні установи (їх регіональні відділення);
- контролюють діяльність комунальних інноваційних фінансово-кредитних установ. [Катерняк, Ліпенцев & Мазій 2012]

Кабінет Міністрів України:

- здійснює державне управління та забезпечує реалізацію державної політики у сфері інноваційної діяльності;

- готує та подає Верховній Раді України пропозиції щодо пріоритетних напрямів інноваційної діяльності як окрему загальнодержавну програму або в рамках Програми діяльності Кабінету Міністрів України, загальнодержавних програм економічного, науково-технічного, соціального, національно-культурного розвитку, охорони довкілля;
- здійснює заходи щодо реалізації пріоритетних напрямів інноваційної діяльності;
- сприяє створенню ефективної інфраструктури у сфері інноваційної діяльності; створює спеціалізовані державні інноваційні фінансово-кредитні установи для фінансової підтримки інноваційних програм і проектів, затверджує їх статuti чи положення про них, підпорядковує ці установи спеціально уповноваженому центральному органу виконавчої влади у сфері інноваційної діяльності; готує та подає Верховній Раді України як складову частину проекту Закону «Про Державний бюджет України» на відповідний рік пропозиції щодо обсягів бюджетних коштів для фінансової підтримки виконання інноваційних проектів через спеціалізовані державні інноваційні фінансово-кредитні установи;
- затверджує положення про порядок державної реєстрації інноваційних проектів і ведення Державного реєстру інноваційних проектів;
- інформує Верховну Раду України про виконання інноваційних проектів, які кредитувалися за кошти Державного бюджету України, і про повернення до бюджету наданих раніше кредитів.

Для здійснення координації діяльності державних органів виконавчої влади і реалізації державних науково-технічної та інноваційної політик утворено Державне агентство України з інвестицій та інновацій. В рамках міжвідомчої програми активізації інноваційної діяльності в науково-технічній сфері розширюється число інноваційних технологічних центрів, орієнтованих на промислове виробництво конкурентноздатної наукоємкої продукції.

В процесі реалізації програми в різних регіонах України активізується створення подібних інноваційно-технологічних центрів, у складі яких працюють підприємства. На території країни діють технологічні парки, які сприяють забезпеченню приросту випуску високотехнологічної і наукоємкої продукції та сприяють реалізації заходів державної підтримки малих підприємств [Катерняк, Ліпенцев & Мазій 2012].

Основними завданнями створених інноваційно-технологічних центрів та парків є:

- забезпечення нових робочих місць;
- створення нових фірм;
- забезпечення зв'язку між університетами та цими фірмами;
- заохочення та стимуляція розвитку високих технологій.

Так, наприклад, у Китаї та Індії роботі технопарків надається велике значення. На них спрямовуються мільярдні національні і зарубіжні інвестиції. На 2007 рік в Індії нараховувалось 13 діючих технологічних парків та близько 1,3 тис. фірм розробників програмного забезпечення [Dahlman 2007].

Станом на 2019 рік, в Індії функціонує вже 59 таких парків, продукція яких в сфері програмного забезпечення сьогодні є надзвичайно відомою та поширеною. Тепер технопарки стали невід'ємною складовою економічної системи цієї держави,

каталізатором розвитку її фінансового та інноваційного потенціалу [Software Technology Parks of India (STPI) 2019].

Що стосується України, то саме зараз цей напрям тут на стадії активного розвитку. З кожним роком кількість технопарків у нас збільшується. В рамках Національного проекту «Нова інфраструктура», зокрема, розділу «Індустріальні парки» - створення промислово-виробничої інфраструктури, вже було створено Реєстр індустріальних (промислових) парків (Табл. 1) [Інформація про індустріальні (промислові) парки, 2019].

Таблиця 1 - Реєстр індустріальних (промислових) парків

№ п/п	Найменування індустріального (промислового) парку	Місцезнаходження	Дата включення в Реєстр	Строк, на який створено (роки)	Загальна площа земельної ділянки (га)
1	2	3	4	5	6
1	Долина	м. Долина Івано-Франківської області	03.02.2014	30	27,14
2	Славута	м. Славута Хмельницької області	07.02.2014	50	50,00
3	Львівський індустріальний парк "Рясне - 2"	м. Львів, у межах промвузла "Рясне - 2"	07.02.2014	50	23,49
4	Індустріальний парк "Коростень"	м. Коростень Житомирської області	01.04.2014	30	42,20
5	ЛІКВІДОВАНО Індустріальний парк "Центральний" (рішення ініціатора від 09.08.2018)	м. Кременчук Полтавської області	01.04.2014	50	168,55
6	Індустріальний парк "Свема"	м. Шостка Сумської області	06.06.2014	30	92,00
7	Індустріальний парк "Соломоново"	с. Соломоново Ужгородського району Закарпатської області http://sezparkservice.com/sps_ua/cezparkservice/iindustrial_nij_park	06.06.2014	30	66,20
8	"Перший український індустріальний парк"	смт. Велика Димерка Броварського району Київської області	08.07.2014	40	105,00
9	Індустріальний парк "BIONIC HILL"	м. Київ http://www.bionic-hill.com/	01.09.2014	39	56,74

10	Індустріальний парк "iPark"	с. Візирка Комінтернівського району Одеської області http://ipark.info/	01.09.2014	49	16,00
11	Індустріальний парк "Кривбас"	м. Кривий Ріг Дніпропетровської області	01.09.2014	30	26,03
12	Індустріальний парк "Тростянець"	м. Тростянець Сумської області	14.10.2014	30	39,96
13	Індустріальний парк "Мироцьке"	с. Мироцьке Києво-Святошинського району Київської області	30.05.2016	30	33,67
14	Вінницький індустріальний парк	м. Вінниця, вул. Немирівське шосе, 213	15.07.2016	30	35,70
15	Індустріальний парк "ЖИТОМИР-СХІД"	м. Житомир	27.10.2016	40	24,73
16	Індустріальний парк "Новодністровськ"	м. Новодністровськ Чернівецької області	13.01.2017	30	15,36
17	Індустріальний парк "Фастіндастрі"	м. Фастів Київської області	13.01.2017	30	15,00
18	Індустріальний парк "Павлоград"	Павлоградський р-н, Дніпропетровська область	14.02.2017	30	250,00
19	Яворівський індустріальний парк	Яворівський р-н, Львівська область	26.04.2017	30	40,00
20	Індустріальний парк "Золотоноша"	м. Золотоноша, Черкаська область	18.05.2017	30	39,93
21	Кам'янка-Бузький індустріальний парк	м. Кам'янка-Бузька Львівської області	31.05.2017	30	24,47
22	Індустріальний парк "Вінницький кластер холодильного машинобудування"	м. Вінниця	31.05.2017	30	19,27
23	Новороздільський індустріальний парк	м. Новий Розділ Львівської області	15.06.2017	50	46,40
24	Індустріальний парк "Нововолинськ"	м. Нововолинськ Волинської області	30.06.2017	30	20,00

25	Індустріальний парк "Лиманський"	м. Лиман Донецької області	30.06.2017	40	27,52
26	Індустріальний парк "СІГМА Парк Яричів"	с. Старий Яричів, Кам'янка-Бузького р-ну Львівської області	04.09.2017	50	15,71
27	Ланнівський індустріальний парк	селище Ланна Карлівський район Полтавська область	12.09.2017	49	30,71
28	Індустріальний парк "Київщина"	с. Нові Петрівці, Вишгородський р-н, Київська обл.	25.10.2017	30	118,36
29	Індустріальний парк "Техносіті"	м. Костянтинівка, Донецька область	22.02.2018	49	34,02
30	Індустріальний парк "Біла Церква"	територія Шкарівської сільської ради, Білоцерківський р-н, Київська область	13.04.2018	50	24,14
31	Індустріальний парк "Олександрія"	м. Олександрія, Кіровоградської області	13.04.2018	49	24,48
32	Індустріальний парк "Захід Ресурс"	м. Городок, Львівської області	19.09.2018	30	20,77
33	Індустріальний парк "Тернопіль"	м. Тернопіль	19.09.2018	30	15,00
34	Індустріальний парк "Біла Церква 2"	територія Шкарівської сільської ради, Білоцерківський р-н, Київська область	04.10.2018	50	34,71
35	Індустріальний парк "Енергія"	м. Миколаїв, Миколаївська область	07.11.2018	30	36
36	Індустріальний парк "INNOVATION FOR-POST"	м. Дніпро, Дніпропетровська область	07.11.2018	45	49,5114
37	Індустріальний парк "Суми"	м. Суми, Сумська область	04.12.2018	30	17,5284
38	Індустріальний парк "АзовАкваІнвест"	м.Маріуполь, Донецька область	07.02.2019	30	15,65
39	Індустріальний парк "Хмельницький"	м. Хмельницький, Хмельницька область	07.02.2019	50	90,9325

40	Індустріальний парк "Подільськ"	м.Подільськ, Одеська область	22.03.2019	30	31,0704
41	Індустріальний парк "Бізнес Прайм"	с. Тернопілля, Миколаївський район, Львівська область	19.08.2019	30	17,5
42	Індустріальний парк "ВІНТЕР СПОРТ"	м. Вінниця, вул. Немирівське шосе, 213	02.10.2019	50	25
43	Індустріальний парк "Chortkiv-West"	м. Чортків, Тернопільська область	03.10.2019	30	87,684

Джерело: побудовано автором на основі [Інформація про індустріальні (промислові) парки 2019]

Існує загальноприйнята класифікації українських індустріальних парків. В ній виокремлюють три типи:

- моноспеціалізовані (за розмірами 50–100 га, галузева спеціалізація - електронна, харчова та фармацевтична галузі, виробничі сервіси та ін.);
- фокусовані(зарозмірами 100–200га,галузева спеціалізація-машинобудування, виробництво будматеріалів, легка промисловість та металургія тощо);
- багатопрофільні (за розмірами понад 200 га, галузева спеціалізація - хімічна та металургійна промисловість, сектори важкої промисловості тощо).

Українські індустріальні парки найчастіше орієнтовані на залучення 3-4 видів економічної діяльності. Бажано, щоб серед залучених були представлені найбільш розвинені у регіоні [Інформація про індустріальні (промислові) парки, 2019].

Трансформації зазнала і нормативно-правова база України. Вже прийнято Закон України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій», який визначає правові, економічні, організаційні та фінансові засади державного регулювання діяльності у сфері трансферу технологій і спрямований на забезпечення ефективного використання науково-технічного та інтелектуального потенціалу України, технологічності виробництва продукції, охорони майнових прав на вітчизняні технології на території держав, де планується або здійснюється їх використання, розширення міжнародного науково-технічного співробітництва у цій сфері [Закон України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» 2006].

Важливим кроком на шляху формування державної інноваційної політики в Україні було прийняття Законів «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків», «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні», цілого ряду постанов Уряду для забезпечення реалізації цих Законів, а також інших законодавчих актів, які регулюють окремі аспекти інноваційної діяльності.

Проте, слід зазначити, що на сьогодні нормативна база, що регулює питання інноваційної політики в Україні далека від ідеалу, ряд питань в ній залишається не визначеним, або визначеним фрагментарно, саме тому наукова розробка даної теми та вивчення досвіду інших країн сьогодні все ще залишається надзвичайно актуальною та затребуваною для України.

Серед основних існуючих сьогодні проблемних моментів слід відмітити:

- неналежне забезпечення виконання положень законодавства;
- відсутність комунікації та координації діяльності органів виконавчої влади з приводу інноваційного розвитку країни.
- відсутність ефективних, власне довгострокових програм розвитку національної економіки;
- несистемність законодавства (закони, які стосуються однієї проблеми приймаються в різний час, їх виконання не узгоджуються через що вони втрачають ефективність);
- відсутність комплексного застосування фінансових, кредитних, податкових і т.д. механізмів державного впливу, що направлені на досягнення тих чи інших пріоритетів;
- призупинення та відміна механізмів підтримки науково-технічної діяльності. [Гейць 2015].

Основною причиною невиконання законодавства у сфері науки та інновацій в Україні, можна назвати несистемний підхід до ухвалення нормативно-правових актів та відсутність інноваційно спрямованої економічної стратегії України. Застосування новітніх досягнень науки та техніки мають стати основою для вироблення довгострокової програми економічного розвитку країни. А законодавче забезпечення має стати в цьому випадку інструментом реалізації економічної політики.

В цьому контексті великі надії покладаються на затверджену Кабінетом Міністрів України «Стратегію розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року». Вона, хоч і має деякі суперечливі тези, які потребують подальшого уточнення та корекції, але все ж є значним кроком на шляху до системності впровадження інноваційної політики в Україні [Розпорядження Кабінету Міністрів України про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року 2019]. Про необхідність корекції визначених недоліків свідчать і показники міжнародних рейтингів.

Найбільш значущі рейтинги - Глобальний індекс інновацій (Global Innovation Index), Індекс інноваційного розвитку агентства Bloomberg (Bloomberg Innovation Index), Глобальний індекс конкурентоспроможності (Global Competitiveness Index).

Відповідно до Глобального індексу інновацій, в 2019 році Україна посіла 47 місце (порівняно з 43-м у 2018 році) з 129 досліджуваних країн. Україна отримала за всіма показниками індекс 37,4 з 100 можливих. Для оцінки використовують 80 параметрів, які дають повну картину інноваційного розвитку, включаючи огляд політичної ситуації.

З основних показників в Україні склалася наступна ситуація: політична та операційна стабільність - 125 місце з 129-ти, ефективність уряду - 95, верховенство права - 107, легкість початку бізнесу - 48, легкість вирішення проблеми неплатоспроможності - 115, освіта - 43, вища освіта - 37, інформаційні та комунікаційні технології - 81, урядові онлайн-послуги - 92, загальна інфраструктура - 95, екологічна стійкість - 120, кредитування - 91, легкість отримання кредитів - 29, кредитування приватного сектора - 86, інвестиції - 115, кваліфіковані працівники - 45, створення знань (патенти, винаходи) - 17 (в цьому розділі за показником корисні моделі за походженням - 1 місце), вплив на знання - 47, поширення знань - 47,

нематеріальні активи - 17, креативні товари і сервіси - 91, креативність в онлайн - 43 [Глобальний індекс інновацій 2019].

Для порівняння, в рейтингу міжнародного агентства Bloomberg Rankings у 2018 р. Україна займала 46 місце, а в 2019 опустилась на 53, втративши цілих 7 позицій. Частково причиною цього вбачають впровадження санкцій проти Росії, яка довгий час була основним партнером України в технологічній сфері [Індекс інноваційного розвитку Bloomberg 2019].

Що стосується Глобального індексу конкурентоспроможності, то на 2019 рік Україна посіла в ньому 85 сходинку, втративши дві позиції. Згідно зі щорічним звітом, основний регрес зафіксовано у сфері фінансових систем, в якій рейтинг України опустився на 19 позицій – до 136-го місця, й у сфері охорони здоров'я – на 9 позицій, до 101-го місця. Також дещо погіршилися показники впровадження ІКТ - із 77-го на 78-ме місце, макроекономічної стабільності - зі 131-го на 133-тє місце та інноваційних можливостей - із 58-го на 60-тє місце [Глобальний індекс конкурентоспроможності 2019].

Наведені вище показники говорять нам про значне зниження ефективності української інноваційної політики за останній рік. Основною причиною такого «відкату» можна назвати скорочення обсягів державного фінансування чи взагалі відмова в державному фінансуванні для наукових та науковотехнічних програм. Нестача коштів завжди була і залишається основною проблемою науково-технічної та інноваційної діяльності в Україні. Як наслідок ми отримуємо припинення проведення конкурсів на виконання відповідних державних наукових, науковотехнічних програм та розроблення нових. З цієї ж причини нормативно-правові акти, які регулюють цю сферу не можуть бути повністю реалізовані, а наука втратила основний стимул для свого розвитку.

На жаль, варто визнати, що переважна більшість інноваційних процесів в Україні знаходяться в початковому стані та потребують активізації й стимулювання. Цьому існує ряд причин:

- слабка розвиненість у державі конкурентних ринків;
- економічна значущість природних монополій;
- нерозвинена та неефективна інституціональна структура;
- консервативна структура промисловості з перевагою добувних галузей над обробними галузями [Узун 2012].

Проте, економічній системі України притаманні деякі риси сучасних високорозвинених країн: високий рівень освіти та кваліфікації трудових ресурсів та високий рівень розвитку технологічного чинника росту [Табачник 2004].

Одним з шляхів розв'язання даних проблем може бути розширення міжнародно-технічного обміну та міждержавна кооперація інноваційної діяльності. Об'єднання наукових, трудових, фінансових ресурсів країн може стати суттєвою перевагою в процесі реалізації інновацій. Також, це позитивно позначиться на посиленні національного інноваційного потенціалу країн. Це чудова база для формування та розвитку організаційно-правової системи міждержавного і наддержавного регулювання науково-технічних зв'язків, створення можливостей для широкого узгодження інноваційної стратегії та науково-технічної політики держав через створення спільних організаційних структур, які забезпечать міжнародну інтеграцію у сфері інноваційної діяльності [Castellacci 2011].

Виходячи з зазначених вище факторів, можна стверджувати, що сьогодні на особливу увагу заслуговує вивчення зарубіжного досвіду й світових моделей інноваційного розвитку суспільства. Необхідно дослідити його, визначити ті моделі, які є найбільш оптимальними для України, враховуючи особливості соціально-економічного й політико-правового розвитку. При цьому, необхідно врахувати: «відмінності попереднього історичного, соціально-економічного розвитку країни чи групи країн, певного регіону; сформовану систему державності та її атрибути; соціокультурний рівень і специфіку розвитку країни; національно-етнічні особливості; відмінності в рівні та якості розвитку економічних суб'єктів; відмінності в рівні та якості виробничих ресурсів» [Козловський 2011].

Для прикладу, інноваційна політика ЄС виділяє такі пріоритети:

- покращення інноваційного середовища шляхом посилення інноваційних складових усіх напрямів інноваційних політик та їх інтеграції;
- стимулювання ринкового попиту на інновації і використання концепції «лідуючих» ринків, яка передбачає підтримку ринків, найбільш сприйнятливих до нововведень;
- стимулювання інновацій у держсекторі, подолання бюрократичного консерватизму державної адміністрації; посилення регіональної інноваційної політики [Geels 2004].

Цікавими для нас можуть бути також моделі інноваційного розвитку країн де сільське господарство відіграє значну роль в економіці. Це країни, які не володіють значним науковим потенціалом (Туреччина, Таїланд, Чилі, Португалія та Йорданія). Високотехнологічний цикл та блок фундаментальної та прикладної наук в цих країнах не розвинені. Їх інноваційна політика зосереджена не на створенні нових технологій, а на їх запозиченні й поширенні [Emery 2005].

Проте, подібні процеси мають проходити паралельно з політикою діджиталізації, яка є актуальним трендом сучасності. Ця течія не є новою. Ідеї цифрового продукту, послуг та новітніх засобів масової інформації були вже добре зрозуміли у 1990-х та 2000-них. Наприклад, у галузі роздрібною торгівлі, особливий акцент робили на ЗМІ, як важливих цифрових каналах, за допомогою яких можна дістатись до клієнтів.

Розвиток електроніки, нові можливості гаджетів та еволюція платформ соціальних медіа призвели до кардинальних змін у сферах економіки, політики та інновацій. Підприємства почали бачити, що вони тепер можуть спілкуватися між собою, з замовником та споживачем цифровим шляхом, в режимі реального часу. Розвиток технологій став стимулом до стрімкої еволюції економічної та політичної систем країн. Так, завдяки діджиталізації може покращитись функціонування політичних інститутів та якість надання державними органами адміністративних послуг.

Діджиталізація означає створення абсолютно нової мережі всіх секторів економіки та суспільства, а також можливість збирати необхідну для розвитку інформацію, аналізувати її та переводити в конкретні дії, що направлені на інноваційний розвиток цих секторів. Проте, слід розуміти, що цей процес створює не лише переваги, але і абсолютно нові виклики та задачі, які в найближчому майбутньому необхідно буде вирішувати [Schallmo 2017].

Сьогодні діджиталізація виступає необхідним кроком в процесі впровадження інновацій. Саме тому, сьогодні одним з провідних завдань для української влади виступає її активне та ефективне впровадження. Саме цей етап може відкрити нам нові можливості інноваційного розвитку, які до цього були нам просто недоступні.

Висновки. Отже, довгострокова інноваційна політика спрямована на створення умов для соціально-економічного розвитку країни на інноваційній основі через прямі та непрямі інструменти економічного впливу, на формування економічної системи нового типу, так званої техноекономічної системи, в якій функціонування механізмів господарювання сучасної змішаної економіки безпосередньо пов'язане з впливом системи технічних і соціальних нововведень.

Проте, негативним фактором виступає те, що інституційно-правове забезпечення інноваційної діяльності в Україні перебуває на етапі формування. На даний момент уже створені основні його елементи, однак законодавчо-правова база регулювання інноваційних процесів вимагає розширення й удосконалення. Необхідною умовою оптимізації позитивного впливу інституційно-правового забезпечення є адміністративний супровід реалізації прийнятих нормативно-правових актів, більш якісний контроль за виконанням їхніх норм, підвищення правової дисципліни державних органів влади, підприємницьких структур.

Також, в Україні існує необхідність розробки ряду нових нормативно-правових актів, які б регулювали певні сфери в цій діяльності. Серед таких можна підкреслити необхідність прийняття закону про державне регулювання діяльності в сфері трансферу технологій.

Головним дієвим механізмом реалізації інноваційної моделі розвитку економіки України залишається система технологічних парків. Практика їхньої роботи підтвердила високий внесок технопарків у справу активізації інноваційної діяльності регіонального рівня. Проте, недостатній рівень державного фінансування інноваційної діяльності вже починає призводити до стрімкого погіршення отримуваних раніше показників.

Що стосується рекомендацій для вирішення наведених вище проблем, то до них можна віднести:

- проаналізувати існуючу нормативно-правову базу та приведення її у відповідність до прийнятої Кабінетом Міністрів України у 2019 році «Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року»;
- визначити компетенцію органів виконавчої влади, які забезпечуватимуть виконання даної стратегії, з метою визначення конкретних функцій відповідних органів, їх ролі в її реалізації та забезпечення їх координації;
- створити ефективну систему фінансування наукової та науково-технічної, інноваційної діяльності та інноваційної інфраструктури;
- запровадження прозорої, швидкої та компетентної процедури розгляду проектів, які претендують на державне фінансування;
- створити тісний взаємозв'язок між інноваційною політикою та вирішенням економічних завдань відповідної економічної стратегії розвитку України;
- зосередити увагу на вивченні та впровадженні кращого досвіду інших країн в цій сфері.

Все вищезгадане говорить про необхідність розвитку державної інноваційної політики України, що зумовлено актуальністю цієї сфери державного управління

для країн, що все ще переживають трансформаційний період. Для України сьогодні пострадянська парадигма стрімко змінилась на європейську, що викликало незворотні зміни в політичній, економічній та інших системах.

Це означає, що існуючі сьогодні положення та структури, що регулюють інноваційний сектор в державі мусять бути змінені і приведені у відповідність до сучасного стану держави. Так, вимагають доповнення задекларовані раніше стратегічні цілі, завдання й принципи державної інноваційної політики України, реалізація державної інноваційної політики доповнюється новими сферами й напрямками, необхідно ретельно пропрацювати нормативну-правову базу, яка регулює це питання та розвивати систему управління інноваційними процесами. Тільки подібна безперервна робота задля вдосконалення може гарантувати Україні активний розвиток та успішне майбутнє.

Література

- Адаманова, З. (2005). *Инновационные стратегии экономического развития в условиях глобализации*: Монография. Крымское учебно-педагогическое государственное издательство. Симферополь, учебно-педагогическое государственное издательство, 504 с.
- Бесчасний, Л. (2000). *Інноваційна складова економічного розвитку*, Київ, Наукова думка, 262 с.
- Бесчасный, Л. (1989). *Научно-технический прогресс и инвестиционная политика*. Киев, Наукова думка, 424 с.
- Гейць, В. (2015). *Інноваційна Україна 2020: національна доповідь*. Київ, НАН України, С. 237-336.
- Гидденс, А. (1994). *Судьба, риск, безопасность*. Москва, Центр гуманитарных технологий, С. 38-52.
- Глобальный индекс инноваций* (2019). URL: <https://www.globalinnovationindex.org/gii-2019-report>.
- Глобальный индекс конкурентоспособности* (2019). URL: <https://www.weforum.org/reports/how-to-end-a-decade-of-lost-productivity-growth>.
- Груба, Г. (2008). *Інноваційна політика як важлива складова інноваційного розвитку економіки*. Харків, видавничо-поліграфічний центр АМУ, С. 35–42.
- Диденко, Д. (2011). *Инновационное и догоняющее развитие: две стратегии модернизации российской интеллектуалоёмкой экономики*. Москва, *Экономическая политика*, С. 158-169.
- Закон України Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2006, № 45, ст.434. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/143-16>.
- Закон України Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2012, № 19-20, ст.166. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/3715-17>.
- Закон України Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 1999, N 40, ст.363. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/991-14>.
- Ілляшенко, С. (2005). *Управління інноваційним розвитком*: Навч. Посіб. Київ, ВД «Княгиня Ольга», 324 с.

- Індекс інноваційного розвитку агентства Bloomberg* (2019). URL: <https://www.bloomberg.com/2019-01-28/bloomberg-2019-innovation-index>.
- Інформація про індустриальні (промислові) парки, включені до Реєстру індустриальних (промислових) парків від Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства* (2019). URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=b7c98e95-35ef-4e4b-a612-88a0404ac6d2&title=InformatsiiaProIndustrialni-promislovi-Parki-VkliucheniDoRestruIndustrialnikh-promislovikh-Parkiv>.
- Катерняк, І., Ліпенцев, А., & Мазій, Н. (2012). *Формування регіонально-інноваційної політики: навч.-метод. посіб.* Львів, ЛРІДУ НАДУ, 110 с.
- Козловський, В. (2011). Інноваційність – іманентна складова соціально-орієнтованої моделі економічного розвитку України. *Черкаси, Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту*. Сер. : Економіка і менеджмент. Вип. 2 (10), С. 5–11.
- Розпорядження Кабінету Міністрів України про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року від 10 липня 2019 р. № 526-р.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80?lang=ru>.
- Табачник, Д. (2004). *Шляхи інноваційного розвитку України*. Київ, Людопринт, 2004. – 193 с.
- Тараненко, І. (2013). Модифікація глобалізаційно-інноваційної моделі світової економіки на засадах сталого розвитку: нові виміри конкурентоспроможності. *Дніпро, Європейський вектор економічного розвитку*, №1 (14), С. 172–185.
- Узун, Д. (2012). Дослідження взаємозв'язку між інноваційною діяльністю та макроекономічними процесами в Україні. *Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики*, №2(18) URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eupmg_2012_2_12.
- Харченко, Ю. (2017). Аспекти реалізації державної інноваційної політики України в сучасних умовах. *Чернігів, Публічне адміністрування: наукові дослідження та розвиток*, №2, С. 64-66.
- Шмидт, Г. (2003). *Философский словарь*. Основан Г. Шмидтом; под ред. Г. Шишкоффа, пер. с нем. М. М. Беляев и др. Москва, 22-е пер. изд., Республика, С. 178-179.
- Шумпетер, Й. (2007). *Теория экономического развития. Капитализм, социализм, демократия*. Москва, Эксмо, 297 с.
- Castellacci, F. (2011). Closing the Technology Gap? *Review of Development Economics*, 1(15), 180-197. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9361.2010.00601.x>
- Dahlman, C. (2007). China and India: Emerging technological powers. *Issues in Science and Technology*, 3(23), 44-53. Retrieved from <https://issues.org/dahlman/>
- Dźwigoł, H. (2015). *Business Management*. Oxford: Alpha Science International Ltd.
- Dźwigoł, H. (2014). Menedżerowie przyszłości a zarządzanie strategiczne. *Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej, Organizacja i Zarządzanie*, 70, 93-104. [in Polish].
- Dźwigoł, H. (2016). Menedżer do zadań specjalnych. *Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej, Organizacja i Zarządzanie*, 89, 95-106.
- Dzwigoł, H. (2019). Research Methods and Techniques in New Management Trends: Research Results. *Virtual Economics*, 2(1), 31-48. [https://doi.org/10.34021/ve.2019.02.01\(2\)](https://doi.org/10.34021/ve.2019.02.01(2))

- Dźwigoł, H. (2018). Współczesne procesy badawcze w naukach o zarządzaniu. *Uwarunkowania metodyczne i metodologiczne*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN. [in Polish].
- Dźwigoł, H. (2013). Zarządzanie przedsiębiorstwem w warunkach XXI wieku. Gliwice: *Wydawnictwo Politechniki Śląskiej*. [in Polish].
- Emery, S. (2005). *Thailand: Competitive Innovation Strategies*. Bangkok, National Innovation Agency, 199 s.
- Geels, F. W. (2004). From sectoral systems of innovation to socio-technical systems: Insights about dynamics and change from sociology and institutional theory. *Research policy*, 6-7(33), 905-907. <https://doi.org/10.1016/j.respol.2004.01.015>
- Kingston, W. (1987). *Direct protection of innovation*. Boston/Lancaster, Kluwer Academic Publishers, pp. 346.
- Marszałek-Kawa, J., Chudziński, P., & Miśkiewicz, R. (2018). *Gospodarka globalna w świetle wyzwań Industry 4.0 [Global Economy in the Light of Industry 4.0 Challenges]*. Toruń: Wydawnictwo Adam Marszalek. [in Polish].
- Schallmo, D., Williams, C. A., & Boardman, L. (2017). Digital transformation of business models – best practice, enablers, and roadmap. *International Journal of Innovation Management*, 8(21), 17. <https://doi.org/10.1142/S136391961740014X>
- Software Technology Parks of India (STPI)* (2019). Ministry of Electronics and Information Technology. Retrieved from: <https://www.stpi.in/11063>.
- Tracey, P., & Stott, N. (2017). Social innovation: a window on alternative ways of organizing and innovating. *Innovation*, 1(19), 51-60, <https://doi.org/10.1080/14479338.2016.1268924>

References

- Adamanov, Z. (2005). *Innovative strategies of economic development in the conditions of globalization*: Monograph. Crimean educational-pedagogical state publishing house. Simferopol, educational-pedagogical state publishing house, 504 p.
- Beschasny, L. (1989). *Scientific and technological progress and investment policy*. Kiev, Scientific Thought, 424 p.
- Beschasny, L. (2000). *Innovative component of economic development*, Kyiv, Naukova Dumka, 262 p.
- Bloomberg Agency Innovation Index* (2019). Retrieved from: <https://www.bloomberg.com/2019-01-28/bloomberg-2019-innovation-index>.
- Castellacci, F. (2011). Closing the Technology Gap? *Review of Development Economics*, 1(15), 180-197. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9361.2010.00601.x>
- Dahlman, C. (2007). China and India: Emerging technological powers. *Issues in Science and Technology*, 3(23), 44-53. Retrieved from <https://issues.org/dahlman/>
- Didenko, D. (2011). *Innovative and catching up development: two strategies for modernizing the Russian intellectual economy*. Moscow, Economic Policy, pp. 158-169.
- Dźwigoł, H. (2015). *Business Management*. Oxford: Alpha Science International Ltd.
- Dźwigoł, H. (2014). Menedżerowie przyszłości a zarządzanie strategiczne. *Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej, Organizacja i Zarządzanie*, 70, 93-104. [in Polish].
- Dźwigoł, H. (2016). Menedżer do zadań specjalnych. *Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej, Organizacja i Zarządzanie*, 89, 95-106.

- Dzwigoł, H. (2019). Research Methods and Techniques in New Management Trends: Research Results. *Virtual Economics*, 2(1), 31-48. [https://doi.org/10.34021/ve.2019.02.01\(2\)](https://doi.org/10.34021/ve.2019.02.01(2))
- Dźwigoł, H. (2018). Współczesne procesy badawcze w naukach o zarządzaniu. *Uwarunkowania metodyczne i metodologiczne*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN. [in Polish].
- Dźwigoł, H. (2013). Zarządzanie przedsiębiorstwem w warunkach XXI wieku. Gliwice: Wydawnictwo Politechniki Śląskiej. [in Polish].
- Emery, S. (2005). *Thailand: Competitive Innovation Strategies*. Bangkok, National Innovation Agency, 199 s.
- Global Innovation Index* (2019). Retrieved from: <https://www.globalinnovationindex.org/gii-2019-report>.
- Global Competitiveness Index* (2019). Retrieved from: <https://www.weforum.org/reports/how-to-end-a-decade-of-lost-productivity-growth>.
- Gruba, G. (2008). *Innovation policy as an important component of innovative economic development*. Kharkov, AMU Publishing and Printing Center, pp. 35–42.
- Giddens, A. (1994). *Fate, risk, safety*. Moscow, Center for Humanitarian Technologies, pp. 38-52.
- Geels, F. W. (2004). From sectoral systems of innovation to socio-technical systems: Insights about dynamics and change from sociology and institutional theory. *Research policy*, 6-7(33), 905-907. <https://doi.org/10.1016/j.respol.2004.01.015>
- Heitz, V. (2015). *Innovative Ukraine 2020: a national report*. Kyiv, NAS of Ukraine, P. 237-336.
- Ilyashenko, S. (2005). *Management of Innovative Development: Educ. Tool*. Kyiv, KD Princess Olga, 324 p.
- Informatsiya pro industrialni (promyslovi) parky, vklyucheni do Reyestru industrialnykh (promyslovykh) parkiv vid Ministerstva rozvytku ekonomiky, torhivli ta silskoho hospodarstva [Information on industrial (industrial) parks, included in the Register of industrial (industrial) parks by the Ministry of Development of Economy, Trade and Agriculture]* (2019). Retrieved from: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=en-UA&id=b7c98e95-35ef-4e4b-a612-88a0404ac6d2&title=InformatsiiaProIndustrial-Products-Parking-Instructions-Products-Products-Products>.
- Katerynyak, I., Lipentsev, A., & Mazi, N. (2012). *Formation of regional innovation policy: a teaching method. tool*. Lviv, LIDU NADU, 110 p.
- Kozlovsky, V. (2011). Innovation is an immanent component of the socially oriented model of economic development of Ukraine. Cherkasy, *Bulletin of the Eastern European University of Economics and Management*. Avg.: Economics and Management. No. 2 (10), pp. 5-11.
- Kharchenko, Y. (2017). *Aspects of realization of the state innovation policy of Ukraine in modern conditions*. Chernihiv, Public Administration: Research and Development, No. 2, pp. 64-66.
- Kingston, W. (1987). *Direct protection of innovation*. Boston/Lancaster, Kluwer Academic Publishers, pp. 346.
- Marszałek-Kawa, J., Chudziński, P., & Miśkiewicz, R. (2018). *Gospodarka globalna w świetle wyzwań Industry 4.0 [Global Economy in the Light of Industry 4.0 Challenges]*. Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek. [in Polish].

- Rozporyadzhennya Kabinetu Ministriv Ukrayiny pro skhvalennya Stratehiyi rozvytku sfery innovatsiynoyi diyalnosti na period do 2030 roku vid 10 lypnya 2019 r. № 526-r [Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine on approving the Strategy of development of the sphere of innovative activity for the period till 2030 of July 10, 2019 № 526-p] Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80?lang=en>.
- Schmidt, G. (2003). *The Philosophical Dictionary*. Founded by G. Schmidt; ed. G. Shishkoff, trans. with him. MM Belyaev et al. Moscow, 22nd lane. Publishing House, Republic, pp. 178-179.
- Schumpeter, J. (2007). *The theory of economic development. Capitalism, socialism, democracy*. Moscow, Exmo, 297 p.
- Schallmo, D., Williams, C. A., & Boardman, L. (2017). Digital transformation of business models – best practice, enablers, and roadmap. *International Journal of Innovation Management*, 8(21), 17. <https://doi.org/10.1142/S136391961740014X>
- Software Technology Parks of India (STPI)* (2019). Ministry of Electronics and Information Technology. Retrieved from: <https://www.stpi.in/11063>.
- Tabachnyk, D. (2004). *Ways of innovative development of Ukraine*. Kiev, Ludoprint, 2004. - 193 p.
- Taranenko, I. (2013). Modification of the globalization-innovation model of the world economy on the principles of sustainable development: new dimensions of competitiveness. Dnipro, *European Vector of Economic Development*, No. 1 (14), pp. 172-185.
- Tracey, P., & Stott, N. (2017). Social innovation: a window on alternative ways of organizing and innovating. *Innovation*, 1(19), 51-60, <https://doi.org/10.1080/14479338.2016.1268924>
- Uzun, D. (2012). Investigation of the Relationship between Innovation and Macroeconomic Processes in Ukraine. *Economics and Management of Enterprises of Mechanical Engineering: Problems of Theory and Practice*, №2 (18), S. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eupmg_2012_2_12.
- Zakon Ukrayiny Pro derzhavne rehulyuvannya diyalnosti u sferi transferu tekhnolohiy [Law of Ukraine On State Regulation of Technology Transfer Activities.] *Information of the Verkhovna Rada of Ukraine (BB)*, 2006, № 45, p.434. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/143-16>.
- Zakon Ukrayiny Pro priorityetni napryamy innovatsiynoyi diyalnosti v Ukrayini. [Law of Ukraine On Priority Areas of Innovative Activity in Ukraine.] *Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine (BB)*, 2012, № 19-20, p.166. [Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/3715-17>].
- Zakon Ukrayiny Pro spetsialnyy rezhym innovatsiynoyi diyalnosti tekhnolohichnykh parkiv. [Law of Ukraine On special regime of innovative activity of technological parks.] *Information of the Verkhovna Rada of Ukraine (BB)*, 1999, N 40, Article 363. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/991-14>.

Received: 04.09.2019

Accepted: 29.09.2019

Published: 01.10.2019